

Anulu IV.

N^{ro} 2.

Fói'a basericésca.

Organu

pentru cultura religioasa a clerului si a
poporului.

Redigeata de

Dr. Alesandru V. Gram'a.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

25 Ianuaru 1886.

Cuprinsulu:

Enciclic'a Sanctitatei Sale Pap'a Leonu XIII despre constituirea crestina a
staturiloru. — Ceva relativa la miracule din Lourdes. — Clerulu si scientiele
profane. — Revist'a basericésca.

Apare in 10 si 25 st. n. a fie-carei luni.

Pretiulu pre unu anu 3 fl. v. a.

Blasiu, 1886.

Tipograf'a Seminarului gr.-cat. in Blasiu.

Encielie'a

Sanctității Sale Pap'a Leonu XIII despre constituirea creștina a staturilor.

(Continuare).

Domnedieu a împărțit între două potestăți guvernarea genului omenesc, anume: potestățile bisericească și potestățile civile. Acestea sunt puse în fruntea lucrurilor divine, această în fruntea celor umane. Fiecare din ele în genul său este suverană. Fiecare din ele are anumite margini de putere determinate și delimitate conform naturii și scopului ei special. Fiecare din ele este cercușată de o sferă, între marginile careia și poate desfășura activitatea cu drept propriu. Fiindcă înseamnă amândouă potestățile au aceiași supuși, de aceea e posibil, că unul și același lucru, deși sub titlu divers se cade în sfera de drept a ambelor potestăți. Astu-felii Providinții domnediești, care le a instituit pre amândouă, a trebuit să determine la amândouă căile și raporturile dintre ele. „*Domniile, cari sunt, dela Domnedieu sunt rânduite*“ (Rom. XIII. 1). Dece ar fi altminteru, atunci adeseori s'ar născă cauze de certe și conflicte funeste, și omul nu odată ar ajunge în perplexitate nesciind ce să facă față cu dispozițiunile contradictorii ale ambelor potestăți, dintre cari la nice un'a nu-i poate denega ascultarea foră de a-și vetemă conștiința. Acesta înseamnă nu se unescă nice decum cu întieptiunea și bonetatea lui Domnedieu, care și în lumea materială de una însemnată cu multu mai inferioară, au aplanat puterile și cauzele naturale, și le a adus în una armonia atât de frumoasă și admirabilă, cătu nice un'a nu împiedecă pe cealaltă, ci totu tindu în modulu celu mai acomodatu spre realizarea scopului ultim alu universului. De unde este de lipsă, că și între cele două puteri se fia unu sistem de raporturi bine ordinate și analogu acelui, care constituie în omu uniunea corpului cu sufletulu. La una idea corectă a raportului acestuia numai atunci poate omul să ajungă, deca, precum amu dîsu, va consideră natur'a precum și eselenția și nobilitatea scopurilor ambelor, după-ce scopulu specialu și mai de aproape alu uneia este procurarea fericirii temporale și terestre, precum și celelalte este procurarea fericirii cerești și eterne. Prin urmare totu ce în lume este sacru în ver unu modu ore care, totu ce considerandu natur'a seau scopulu atinge mântuirea sufletelor și cultulu lui Domnedieu, totu acea cade în sfera potestății bisericești. Tote celelalte lucruri, ce au unu caracteru civilu seau politicu, cu totu dreptulu cadu în sfera potestății civile, fiindcă Mântuitoriulu nostru Isusu Christosu a demandatu, că se damu ce'a ce este a Cesarului Cesarului, și ce e alu Domnedieu lui Domnedieu. Se întempla câte odată, de pacea și libertatea se potu ascură și pre alta cale, candu adecă principii statelor și Pontificele romanu închiaia la oalta tractate asupra unor cauze

speciali. In atari casuri baserica dá probe eclatante despre iubirea sa de mama prin ace'a, cá areta totu de a un'a una indulgentia si condescendintia atátu de mare, cátu i este numai possibila.

Acést'a este in contururi generali organisarea crestina a staturiloru, si inca nu temeraria si arbitraria, ci dedusa din principiile cele mai inalte si mai adeverate confirmate de insusi ratiunea naturala.

Una atare organisare a statului nu contine nemicu, ce ar' ff nedemnu de suveranitatea principiloru, si departe de a miciorá drepturile loru majestaticе, chiaru din contra le face mai stabile si mai auguste. Ma organisatiunea acést'a considerata din unu punctu de vedere mai inaltu, apare multu mai perfecta, decâtu ori si care alt'a, si este in stare a produce fructe cátu mai varie si mai stralucite, deca numai tote partile intregului si ocupa locul, ce li se cuvine, si cu tota conscientiositatea si implinescu oficiulu si datoriele, ce li suntu impuse. Si in adeveru, in una atare organisatiune a statului, cum o amu espusu noi, lucrurile domnediesci si omenesci suntu impartite in modulu celu mai cuvenintiosu; drepturile cetatianiloru suntu asecurate si puse sub protectiunea legiloru divine, naturali si umane; datorintiele unui fia caruia suntu determinate in unu modu atátu de intiepletu, pre cátu de intiepletu se porta grige, cá acele se se si implinesca. Toti omenii sciu, cá in peregrinarea loru cea nesecura si plina de necasuri spre imperati'a cerésca li suntu pusi conducatori, pre cari i potu urmá cu securitate, cari li stáu in ajutoriu, cá se pota ajunge acoló, si totu asemenea sciu, cá altii li suntu pusi in frunte, cari se-i ajute, cá se pota castigá si pastrá securitatea, bunastarea si celelalte folose ale vietiei pamentesci. — Societatea domestica si afla soliditatea sa necessaria in santiani'a, unitatea si indisolubilitatea vietiei conjugali. Drepturile si datorintiele conjugiloru suntu regulate dupa tote principiile dreptatei si ale ecuitatei; onorea cuvenita femeei este pastrata; auctoritatea barbatului este formata dupa auctoritatea lui Domnedieu; potestatea parintiésca este temperata prin consideratiunile datorite femeei si prunciloru, si in urma suntu dispuse tote cele de lipsa la folosulu si educatiunea prunciloru. In ordinea politica si civila, legile au de scopu binele comunu, si nu suntu dictate de vointi'a si judecat'a cea insielatoria a multimei, ci de principiile adeverului si ale dreptatei. Auctoritatea principiloru imbraca una specie de caracteru sacru mai multu decâtu omenescu, si este tienuta intre margini anumite, cá se nu se abata dela dreptate si se nu abuzeze de potestate. Ascultarea supusiloru este concomitata de onore si demnitate, fienducá ea nu este unu servitiu, ce-lu prestéza unu omu altuia, ci una supunere omagiala vointiei lui Domnedieu, care prin midilocirea omeniloru si deprinde poterea sa. Deca supusii au ajunsu odata la convingerea acést'a, atunci potu vedé evidentu, cá dreptatea poftesce, cá se onoreze majestatea principiloru, cá se asculte cu fidelitate si constantia de poterea publica, se incungiure rescolele, si se respecteze cu religiositate constitutiunea statului. Si totu asemenea in seri'a acést'a de

datorintie si capeta loculu loru si iubirea imprumutata, bonetatea si liberalitatea. Conscienti'a omului cá cetatianu alu statului nu mai vine in contradicere cu concienti'a lui cá crestinu. Si in urma bunurile cele eminente, cu cari religiunea crestina de buna voe inavutiesce vietii'a pamentésca a individiloru, se castiga si pentru comunitatea si societatea civila. De unde se vede evidentu, câtu de adeverate suntu cuvintele: „*cà sortea statului depinde dela cultulu, ce se dà lui Domnedieu si intre amendoue existe una afinitate si canicitia intima*“ (Sac. Imp. ad Cyrillum Alexand. et Episcopos metrop. — Cfr. Labbeum Collect. Conc. T. III). Despre abundanti'a bunuriloru acestor'a vorbesce Santulu Augustinu in modulu seu admirabilu in mai multe locuri din opurile sale, dara mai cu seama acolo, unde se adreseza catra baserica cu cuvintele urmatorie: „*Tu conduci si instruezi pre fiii tei in unu modu câtu se pote mai delicatu; pre celi tineri cu potere, pre celi bealani cu liniste, precum pretinde etatea corpului si a sufletului loru. Tu subordinezi pre femei barbatiloru proprii prin una ascultare casta si fidela nu spre multumirea patimiloru, ci spre propagarea genului omenescu si spre conservarea societatei familiari. Tu dai barbatului auctoritate asupra femeii, nu pentrucà se-si bata jocu de seculu celu mai slabu, ci cá se o iubescă cu una iubire sincera. Tu pre copii i supui parintiloru prin una specie de supunere libera, si pre parinti i procedi cu una auctoritate placuta asupra pranciloru. Tu unesci pre cetatiani cu cetatiani, pre popore cu popore, si in urma pre toti omenii laolalta prin suvenirulu descendintiei dela aceiasi protoparinti. Tu inveti pre regi se vigheze asupra poporeloru, era poporeloru li prescrii asculture de regi. Tu ne inveti cu multa grige, cui suntemu detori cu onore, cui cu iubire, cui cu respectu, cui cu frica, cui cu mangaiare, cui cu instruire, cui cu incuragiare, cui cu dogena si cui cu pedepsa, si ni areti cum nu tote aceste se cuvina la toti, inse toturoru se cuvina iubire si nimenu nedreptate!*“ (De moribus Ecclesiae cath. c. XXX. n. 63). Totu acestu Doctoru alu basericei condamna in altu locu intiepleptiunea cea falsa a filosofiloru politici cu cuvintele urmatorie: „*Acei, ce dicu, cá doctrina lui Christosu este contraria binelui statului, se ni arete una armata de ostasi asia, precum i face invetiatur'a lui Christosu; se ni arete atari guvenatori de provincie, atari barbati, atari femei, atari parinti, atari copii, atari domni, atari scriitori, atari regi, atari judecatori, atari tributari, si atari perceptori in unu statu, precum i propune religiunea crestina! Si apoi se cuteze a dice, cá ea este contraria statului, seau deca nu, atunci se recunosea fora esitatiune, cá ea este salutară pentru statu, candu elu ascultu de ea.* (Epist. CXXXVIII cal. 51) ad Marcellinum cap. II n. 15).

A fostu unu tempu, candu filosofii'a evangelica guberná statele. In tempulu acest'a legile, institutiunile, moravurile poporeloru, oficiele si tota societatea civila erau penetrate de influinti'a intiepleptiunei crestine si de puterea ei cea domnediesca. Atunci religiunea lui Isusu Christosu stabilita cu soliditate in trépt'a demnitatii, carea i se cuvenia, infloriea pretotindine,

in urm'a bunavointei principiloru si a protectiunii legitime a magistratelor. Atunci sacerdotiulu si imperiulu er'au legate laolalta prin una concordia fericita si prin una amicitia intima. Organisatu fiindu statulu in modulu acest'a producea fructe mai pre susu de ori ce intipuire, acaroru memoria subsista si va subsista in monumente uenumerate, pre cari nice unu artificiu alu adversariloru nu le va pot'e nice strica nice intuneca. Deca Europ'a crestina a imblanditu natiunile barbare, si le a facutu se treca dela selbatacia la blandetia, dela superstitiune la adeveru; deca ea a pastratu suprematia civilisatiunii; deca ea s'a indatinatu a fi conducutori'a si invetiatori'a toturoru poporeloru in totu ce este bunu si frumosu pentru omenime; deca ea a gratificatu poporele cu tote speciile libertatei celei adeverate; deca ea a creatu una multime de institutiuni spre alinarea doreriloru omenimei suferitorie, atunci este mai pre susu de tota indoieia, ca ea pentru tote aceste in prim'a linia este datorita cu multumita religiunii, de care a fostu inspirata si ajutata in intreprinderea si indeplinirea lucruriloru acestor'a mari. Tote bunurile aceste ar' existe si astadi, deca aceste doue poteri ar' fi perseveratu in concordia, si cu dreptulu s'aru fi potutu astepta si mai mari, deca autoritatea, instructiunea si consiliile bisericeii aru fi intimpinatu o docilitate mai fidela si mai constanta. Caca cuvintele, ce Ivo, episcopulu din Cartusiu le a scrisu Papei Pascale II, suntu ca si una lege pentru tote tempurile: „*Deca biserica si statulu traiescu in armonia, lumea este bine guvernata, biserica infloresce si prosperéza. Candu inse discordia pasiesce intre ele, atunci numai lucrurile cele mici nu mai cresc, ei si cele mari pieru in unu modu miserabilu*“.

Inse innoirile cele perniciose si deplorabile, ce s'au nascutu in secululu alu XVI-le, dupa ce au facutu confusiune in religiunea crestina, au strabatutu in filosofia, si din filosofia in tote ramurile societatei civili. La isvorulu acest'a comunu suntu de a se reduce tote invetiaturile acele noue despre libertatea cea desfrenata, escugetate si promulgate in perturbatiunile cele mari ale seculului trecutu ca totu atate principii si fundamente ale unui „dreptu nou“ pana atunci necunoscutu, care inse in mai multu de catu una privintia sta in contradicere nu numai cu dreptulu celu crestinu, ei si cu celu naturalu. In fruntea principiiloru acestor'a sta principiulu, ca toti omenii, precum suntu egali in privintia essentiei si a naturei, chiaru asia suntu egali si in vietia practica; fia-care este atatu de independentu, catu nice in unu tipu nu pote fi supusu unei autoritati; elu pote cugeta si lucra liberu, ce voiesce, deora-ce nice unulu nu posiede nice unu dreptu de a demanda altor'a. Indata ce societatea este organisata dupa principiele aceste, numai decatu autoritatea publica nu este altu ceva, decatu vointia poporului, carea dupa ce nu cunosee nice una putere mai mare decatu sine, asia se domnesce ea pre sine. Ea alege, ce e dreptu, barbati, caror'a li conrede interesele sale, inse asia, ca nu li da **dreptulu**, ci numai **oficiulu** de a guverná in numele ei. Suveranitatea lui Dommedieu

este cu totul uitata, că si cum Domnedieu nice nu ar' existe, seau că si cum Domnedieu nu ar' avé nice una grige de societatea omenésca, seau că si cum omenii atâtu că individi singuratici câtu si că formandu una societate nu aru fi datori lui Domnedieu cu nemica, seau că si cum ar' fi posibilă una societate, carea se nu si aiba originea, puterea si autoritatea in insusi Domnedieu. Pre calea acést'a este evidentu, că statulu nu este altu ceva decâtu una multfme de omeni, ce se instrúeza si guvernéza ea pre sine, si dupa-ce astu-feliu poporulu este consideratu că isvorulu a totu dreptulu si a tota puterea, asia este una urmare naturala, că statulu nu se simte obligatu la nemieu facia cu Domnedieu, nu profeséza nice una religiune, nu se semte datoriu nice a cercá, care este cea adeverata intre mai multe, nice a preferi pre un'a celoru lalte, nice a favorisá pre un'a din principiu, ci chiaru din contra se eugeta, că e datoriu a li concede la tote drepturi egali, in câtu numai prin acést'a nu suferé binele publicu. Mai departe este consecentu, că in unu atare statu fia-care este liberu de a judecă dupa placulu lui despre ori ce cestiune religioasă, că fia-care este liberu de a imbratsisá religiunea, carea i place, seau a nu imbratsisá pre nice un'a, deca nice un'a nu-i convinc. De aci se deducu apoi in modu necessariu: libertatea cea desfrenata a consciintei, libertatea absoluta de a se inchiná seau de a nu se inchiná lui Domnedieu, si libertatea fora margini de a eugetá si de asi publicá eugetele sale. (Va urmá).

Ceva relativu la minunile din Lourdes.

Unulu dintre celi mai intelligenti cetitori ai nostri relativu la recensiuena Cl. D. Dr. Augustinu Bunea, ce o a facutu in numerulu trecutulu alu foiei nostre asupra traductiunei romane a celebrulu Enricu Lasseré despre Madon'a din Lourdes, precumu si asupra vindecarilor miraculose de acoló, ni revoca in memoria, cumcă si istoriculu paganu Tacitu in istori'a sa cartea a patr'a cap. 81 enaréza atari doue vindecari de uimitu, ce s'au intemplatulu prin imperatulu Vespasianu, cari au tare multa asemenare cu vindecarile miraculose din Lourdes.

Nu ni suntu necunoscute vindecarile enarate de Tacitu. Rationalistulu Davidu Strausz in opulu seu „das Leben Jesu“ face multa parada cu ele, pentru-cá se pota aretá, cumcă vindecarile miraculose ale Mantuitoriului nostru nu indreptatiescu nice decumu a-lu considerá de Domnedieu seau de legatu domnedieescu, de ore-ce asia ceva au facutu si unii pagani precum din Tacitu se scie despre imperatulu Vespasianu.

Cu tote aceste dupa parerea nostra, care amu cetitu cu deamenuntulu opulu lui Lasserre inca demultu si care de unu síru de ani amu urmaritu tote vindecarile miraculose din Lourdes, ce aparu in una foia lunara anume redígata spre scopulu acést'a in Lourdes, si prenumerata si de noi, este mare deosebire intre vindecarile aceste si intre cele ale imperatulu Vespasianu.

Nu negamu, cumcă de multe-ori credinti'a omului, că deca va face cutare

si cutare lucru, atunci se va vindecá de unu morbu ore-care, are asia mare influintia, câtu in adeveru se vindeca, desi intre vindecare si intre midiloculu intrebuintiatu nu este nice una legatura causalá física. Au nu suntu si prin poporulu nostru dela sate destuli omeni, cari vindeca morburi cu ajutoriulu unoru midiloce superstitiose absolutu nécapaci in privinti'a física de a produce atari efecte. Inse nu atâtu eli suntu celi ce vindeca, câtu mai multu credinti'a neclatita a morbosului, cá cu midilocene acele se va vindecá! Lucrulu acest'a este atâtu de certu, câtu este si una aksioma in scienti'a medicinei, cá mediculu se se silésca totu de a un'a mai antaiu a-si castigá increderea morbosului, căce atunci si corpulu este mai aplicatu si mai stimulatú spre vindecare, si prin urmare si vindecarea mai usiora, pre cându din contra deca morbosulu nu are incredere in medicu, atunci vindecarea este multu mai dificilá. Cumcă ce legatura strinsa estè intre credinti'a din sufletu si intre starea corpului ni areta si hipocondrii, carora nu li lipsesce absolutu nemicu, si totusi din intipuire suntu morbosi, câtu stau se jore, cá asia este si se mania amaru pre celi ce nu li credu. Totu asemenea sta lucrulu si cu preotii celi de pre la noi, despre cari crede poporulu, cá au unu atare daru numai eli, câtu potu erasi numai eli vindecá pre acelia, caror'a li cetescu. Si in adeveru multi se si vindeca, nu pentrucá dora Domnedieu la preotii acestia in sacramentulu hirotoniei le ar fi datu mai multe gratie cá la altii, ci pentrucá cine scie din ce cauza morbosii credu, cá prin rogatiunile lui si numai prin a lui se potú vindecá. Cele ce le enaréza poporulu nostru despre preotii acestia nu suntu totu mintiuni, ci cele mai multe din ele lucruri adeverate, Ma cumcă cáta influintia are credinti'a asupr'a corpului se vede si de acoló. cá una credintia ore careva chiaru si falsá este in stare se omore pre omu. Unu medicu in Americ'a a facutu una atare proba cu unu delincuentu judecatu la morte, pre care l'a executatu fora nice una dorere. Ia legatu adeca ochii si l'a atinsu numai cu unu acu la una vèna din man'a stinga. Apoi l'a facutu se creda, cumcă acumu in tempu de 10 minute i se va scurge totu sangele, cându apoi va cadé diosu mortu. Cá delincuentulu se creda in adeveru, emcă i-se scurge sangele, desi nice baremu unu picuru nu i a cursu, a pusu deasupr'a capului lui unu vasu, din care picurá totu câte unu picuru de apa, caldă, despre care delincuentele credeá, cumcă este sangele seu. Cându s'au finitu cele 10 minute, atunci delincuentele a cadiutu diosu mortu. Tote aceste arata, ce potere are credinti'a asupr'a corpului, inse totu odata si unirea cea strinsa, ce este intre corpu si sufletu.

Astu-feliu standu lucrulu la primulu audiu despre vindecările miraculose din Lourdes i s'ar paré omului, cá dora nu ar' fi nemic'a preste fire in ele, ci tote vindecările aceste ar' fi numai vindecări prin credinti'a morbosiloru, cá folosindu ap'a ace'a, de securu se voru vindecá. Scrietoriulu acestor'a a auditu tare multu resonamentulu acest'a cu privire la vindecările din Lourdes chiaru si dela persone de altumintrule nu necredintiose. Din care cauza

nice nu vorbese bucurosu cu ori si cine despre ele, nu pentru-că nu ar fi convinsu despre supranaturalitatea lor, ci pentru-că nu bucurosu le espune baterii de jocu a ori si cui mai cu sema in tienuturile nostre, unde necredintiosii graséza asia tare.

Deca voim in se judecamu vindecările aceste miraculoase in adevérat'a loru valoare, atunci tredue se le consideramu la olalta cu caus'a loru principala. Si caus'a loru principala nu o pote omulu scí fora de a nu fi cetitu intregu opulu celu classicu alui Lassere. Considerandu caus'a acést'a principala afla omulu, că toturoru vindecărilor acestor'a li au premersu că cause alte doue miracule, ce si resonamentulu celu mai ageru chiaru nice decumu nu le pote esplicá pre cale naturala din cause fisee. Anume antaiu aretarea Preacuratei Fetiore virginei Bernadeta Soubirous, cându mfi si mfi de omeni presenti adunati din Franci'a si Spani'a vedeáu estasulu ei. Si a dou'a nascerea miraculosa a isvorului érasu in presenti'a la mfi si mfi de omeni. Despre cea de antaiu lasamu se urmeze cuvintele unui liberu cugetatoriu fora nice un'a credintia, care cu ocaziunea unei aparitiuni a Preacuratei Fetiore s'a dusu si elu se fia de facia cu miile de omeni numai din curiositate si cá se-si bata jocu de credulitatea multimei. „Eu am sositu“ dice elu „la loculu aparitiuniloru tare dispusu de a esaminá, si cá se spunu adevéru, de a me desfatá asteptandu una comedia seau una bizareria grotesca. Una multime immensa s'a fostu gramaditu in giurulu stanciloru celoru selbatice. Eu admirámu simplicitatea atátoru omeni, si rideamu in mine de credulitatea unei multimi de femei, cari se tieneáu fericite, că poteáu stá in genuchi inaintea stancei. La or'a indatinata, cam catra resaritulu sorelui, Bernadet'a sosit. Erám aproape de ea. In trasurile ei copilaresci am observatu dulcétia ace'a de caracteru, inocintia si tranquilítatea ace'a, ce o am fostu observatu la ea mai inante. Ea se puse in genuchi, de sene se intielege fora ostentare, fora surprindere, fora turburare si fora de a se ocupá cu multimea, ce erá in giurulu ei, cá si cumu ar fi singura in una baserica, seau in un'a padure, unde nu o vede nimene. Ea si scose rosariulu si incepù a se rogá. Atunci de odata privirea ei primi si reflectá una lumina necunoscuta, deveni ficsa, si plina de mirare, rapita, radiandu fericire se atinti spre stanca. Eu privi acoló, si nu vediui absolutu nemicu. Si acum ce se dicu? inaintea transfigurarei copilei, tote preventiunile mele anteriore, tote obiectiunile mele filosofice, tote negatiunile miele preconceptute cadiura un'a dupa alt'a, si facura locu unui semtiementu estraordinariu, ce m'a cuprinsu fara voi'a mea. Eu erám securu, si aveám una intuitiune irresistibila, că una fientia misteriosa erá inaintea mea. Ochii miei nu o vedeáu, inse sufletulu meu o vedeá cu lumin'a cea mai intima a evidentiei. Da! Eu marturisescu, un'a fientia domnediesca erá inaintea mea. Bernadet'a transfigurata de odata nu mai erá Bernadet'a. Ea erá unu angeru din ceriu cafundatu in rapire inenarabila. Ea nu mai aveá faci'a ei: un'a inteligintia, un'a alta vietia, unu altu sufletu erá depinsu pre ea. Ea nu mai

semená cu sine insusi, ci erá cu totul alta persona. Tienut'a ei, gesturile, manier'a, cu care si faceá semnul crucei, aveá un'a nobilitate, un'a demnitate un'a marime supraomenésca si se pareá, cá se teme a-si inchide ochii si numai pre unu minutu si a perde vederea rapitoria a minunei, ce o contemplá". Era ce atinge pre alu doile, este destulu a amintí, cá nascerea isvorului s'a intemplantu in unu atare modu, cátu natur'a lui miraculosa este evidenta pentru ori si cine. In tempulu estasului Bernadet'a la unu semnu alu Prea-curatei Fetiore a scurmatu in pamentu, de unde a isbucnit udata isvorulu in mesura asia mare, cátu pre dí curgu la 100,000 de litre. Apoi impregiurarile cele minunate, in cari s'au intemplantu ambe miraculele aceste! Amintim din cele multe numai doue. Anume, cá Prea Curat'a Fetiora nu a descoperitu, cá cine este, pana in 25 Martiu, dfu'a buneii vestiri, punctu la 12 óre, cându sunetulu clopotului provocá pre crestini la salutarca angerésca a Prea Curatei Fetiore; si a dou'a, cá nascerea isvorului sa intemplantu in Domnec'a, cându se cetesce Evangeli'a despre scaldatori'a oiloru din Ierusalimu in care se vindecá tota speci'a de morbosii. Mai adaugemu la aceste, cá amendoue miraculele aceste s'au intemplantu in presentia la mfi de omeni. Si apoi numai deca le consideramu pre aceste doue miracule cá premergutorie vindecariloru miraculose, numai atunci li potemu pre aceste judecá precumu se cuvine. Combinate vindecarile la olalta cu cele lalte doue miracule facu o certitudine asia de mare, cumcá Domnedieu licra aci immediatu, cátu un'a un'a judecata sanetosa nu se mai poté indoi. Cine voiesce se se convinga, acei'a nu are se se multumésca numai cu ce'a ce amu scrisu noi aci. Acést'a este prea pucinu pentru unu lucru atátu de mare si atátu de estraordinariu, si pre langa ace'a in unu tempu atátu de rationalistu si strainu de ori ce credintia in ceva supranaturalu. Ci celu ce voiesce se se convinga, acei'a are se cetésca opulu lui Lasserre, ce multiamita domnului lu avemu acumu si in limb'a romana. Aci va afla totu lucrulu espusu cu tote circumstantiele si cele mai minutiose si inca de unu barbatu, ce sub ori si ce respectu sta la inaltinile culturei moderne. Si celui ce si dupa cetirea opului acestuia de celebritate europeana va remané neconvinsu, acei'ua nu potemu se-i dicemu decátu cu Sant'a Scriptura; „cá si de sar scolá cinevu din morti, totusi nu va crede“

Domnedieu tramite semnele sale totu de-a-un'a conformu impregiurariloru, căce prea mare este intieleptiunea, cu care gubernéza elu lumea. Cându au fostu inse pentru credint'a in ordinea cea preste fire mai grele impregiurarile cá astádi? Numai pre la noi si inca se poftesce una gratia domnedicésca si unu caracteru de una deosebita firmitate, cá se-si pota omulu pastrá credint'a. Pentru aee'a a creatu Domnedieu in tempulu nostru la Lourdes pentru tota lumea unu semnu asia estraordinariu, cá si care istori'a basericeii nu ni mai areta nice unulu. Si pre cáti nu i a mantuitu semnul acest'a de perire, si pre cáti nu i a recastigatu éراس pentu credintia! Numai in Franci'a pre

câți barbati de cultura forte înalta i a facutu credintiosi, căce desi necredinti'a nicairi nu este asia radicala că in Franci'a, totusi nicairi nu este pre lume atât'a credintia că in tier'a acést'a.

In urma ce atinge naratiunile lui Tacitu, observamu, că Tacitu că unu istoricu filosofu si că unu mare filantropu este unu istoricu nu numai genialu, ci si forte placutu pentru omenii nobili. Elu desi a traitu pre timpurile cele decadiute ale imperatorilor, totusi este unu caracteru de granitu din timpurile cele mai classice ale republicei romane. Acésta l'a facutu, de elu si a procuratu informatiunile cele mai secure cu privire la partile acele ale istoriei sale, unde aveá se descrie caractere, cătu caracterele descrise de elu suntu atâtu de fidele, cătu figuratu l'amu poté numi istoriculu fotografu alu tempului seu. Cu privire la lucrurile acele inse, cari nu eráu de interesu pentru caracterele, ce voiá elu se le descrie, erá de multe ori tare superficialu informatu, fiinducá elu traiá numai pentru istori'a sa, si numai acést'a lu interesá că pre Archimede circuliu sei. Astu-feliu e destulu a amintí, că elu enaréza, că Judeii impinsi de Christosu au facutu una rescola in Rom'a. Audieá adecá, cumcá crestiniu suntu persecutati că inimici ai statului, nu scieá inse face deosebire între Judei si crestini, nice nu scieá, cine este Christosu si unde a fostu elu, mai traiesce sean nu? Asemenea Tacitu filantropulu celu mare, care pre ori cine lu mesurá numai dupa umanitate, nu s'a interesatu se scia, pentru-ce suntu maltratati crestiniu, si unu geniu că elu credeá cu poporulu celu ignorantu, că crestiniu suntu omenii celi mai blastemati, fara se fia cercatu a se informá. Ore este dara cutezatoriu, deca si naratiunile lui despre vindecările miraculoase ale lui Vespasianu le vomu pune in cadrulu lucruriloru acestor'a? Cu atâtu mai vertosu, că sciutu este, cum imperatii romani cercáu pre ori ce cale a incungiurá majestatea imperatéseca cu unu ninbu óre care de sanctitate, că multínea se uite republic'a, pentru acarei apunere nobilulu Tacitu sentieá una dorere cu atâtu mai amara, că trebuieá se o ascunda. Dara decumva si fain'a despre vindecările lui Vespasianu nu a fostu altu ceva, decâtu un'a cursa spre scopulu glorificarei majestatei monarchice! Si o debilitate omenéseca! In curs'a monarchica a caditu pote si Tacitu republicanulu celu genialu si sinceru, care si dupa una suta de ani dupa caderea republicei plangeá amaru pre mormentulu ei.

Clerulu si scientiele profane.

„Gur'a preotului va padí scientia“ a disu Domnedieu prin gur'a profetului inca in Testamentulu vechiu, va se dica din vointi'a preinalta domnedieéseca preotulu nu are se fia numai servitoriu alu altariului, ci si unu cultivatoriu alu scientiei, asia cătu datori'a acést'a din urma este in modu necesariu legata de chiamarea lui. Si in adeveru la tote poporele, ce au trecutu preste primele trepte ale civilisatiunei, vedemu pre preoti functionandu si cá paditorii, propagatorii si inaintatorii scientiei. Amintimu numai de

Egipteni, la cari seculi îndelungati singurul clerului a fostu cultivatoriulu științelor, și pre acele le au dusu până la unu grad, ce pune în uimire pre totu Egiptologii. Sub știința înse, despre care vorbește profetul Testamentului vechiu, de securu nu se înțelege numai știința cea sacră, ci se înțelege și cea profană. Căce în urma în privința scopului nu este nice una deosebire între științele sacre și profane. Amândouă tindu la cunoșterea și mărirea lui Domnedieu, numai câtă cele sacre tindu în acolă directu și imediatu, precându cele profane indirectu și mediatu. Acelăși scopu este la ambele. Numai în privința departării lor de la scopu este deosebire, încâtă cele sacre atingu imediatu pre Domnedieu, cele profane înse atingu imediatu creaturile și numai mediatu pre Domnedieu.

Astu-feliu standu lucrulu, nemișu e mai naturalu, decâtă că clerulu chiaru din punctulu seu de vedere se înainteze numai în științele sacre ci și în cele profane, căce prin amândouă se preamăresc Domnedieu.

Acést'a înse nu este destulu. Progresulu în științele sacre și profane numai atunci este salutaru pentru cleru, candu numai că progresăza în ele, ci se silăscu a și țiené ecuilibrulu acél'a între ele, care lu pretinde însasi natura lucrului și chiamarea sa. De va înainteza numai în cele sacre și va eschide și ignoră cu totulu pre cele profane, este tare usioru în pericolu de a deveni unu ascetu obscuru, una specie de misantropu și uritoriu de lume și de tote fapturile ei. Anticulu Tertullianu este pentru totu de a un'a unu exemplu tristu pentru totu acestia. Din contra de va înainteza numai în cele profane cu ignorarea seau și numai desconsiderarea celor sacre, atunci ajunge tare usioru în pericolulu de a deveni unu preotu numai cu numele, care porta ce e dreptu talarulu preotiescu, înse în inim'a lui nu este pote nice creștinu. Exemplu érasu tristu în privința acést'a este pentru totu episcopulu Taleyrand din revoluțiunea franceșă. Ecuilibrulu acést'a preotulu numai atunci lu pote ajunge, deca în cele sacre va înainteza în continuu fora de a le parasu nice candu. Pre langa ele înse cu zelul va cultivă și pre cele profane, înse asia că totu de a un'a antai și mai antai va cercă a le aduce în armonia cu cele sacre și din aceste a aruncă lumina preste acele. Atunci preotulu este adevăratulu servitoriu alui Domnedieu, care îmbrățișăza cu iubire lumea totă. Exemplu viu despre ecuilibrulu acést'a minunatu avemu în Sanctitatea Sa Sumulu Pontifice Leonu XIII, care în înălțimea științelor sacre și a teologiei celei mai sublime și mai subtile de carea dispune, nu a uitatu nice odată nice științele profane.

Înainteza clerului înse și în științele profane pre langa cele sacre cu deosebire în tempulu de astăzi este de lipsă și din unu altu punctu de vedere. Științele profane au luat în tempulu presente unu sbor, că și nice cându mai înainte. De sborul acést'a s'a bucuratu și clerulu la oalta cu tota lumea; s'a bucuratu, pentru că elu că reprezentantele a totu ce este bunu și frumosu în lume conformu naturei chiamării sale trebuie se întempe și îm-

bratfiesze cu iubire si inima vesela totu progresulu, ce se face in ce'a ce este bunu si frumosu.

Precâtu inse a trebuitu din punctulu acest'a de vedere se se bucare, pre atât'a de alta parte a trebuitu se se intristeze si impla de mahnire. A trebuitu in adeveru se se intristeze, candu a vediutu, că progresele cele frumose ale scientieloru profane uitandusi de scopulu loru ultima se folosescu spre combaterea religiunei crestine, careia mai multu că ori si cui au ele se-i multumésca progresulu celu frumosu de astâdi. Astu-feliu s'a intemplatu paradocsulu acel'a, că baseric'a s'a bucuratu de progresulu loru că de progresulu unui amicu sinceru, care inse i a devenitu unu inimicu forte mare.

Ce are asia dara clerulu de facutu in una atare pusetiune? De le va ignorá cu totulu, increderea loru va cresce pre dí ce merge si atacurile religiunei crestine neintempanandu nice una resistintia voru fi totu din ce in ce mai puternice. Nu-i remane alt'a, decâtu că insusi se progreseze in ele si cu arme scose din ele se se apere in contr'a atacuriloru facute in numele loru. Cu arme scose din ele inse clerulu nu se va poté aপরá, decâtu numai deca le va cultivá cu zelu si inima sincera. Atunci pre langa castigulu de a se poté aপরá si inca cu succesu, mai are si altu castigu moralu tare insemnatu. Lumea este astâdi atâtu de preocupata de scientiele profane, câtu demnitatea científica si culturala a omului o judeca mai numai dupa mesur'a, in care posiede scientiele aceste. Barbati versati in ele de multe ori nice nu voiescu se stè de vorba cu preoti, ce nu suntu versati decâtu in scientiele sacre. Deca observéza inse, cumcà preotulu este versatu si in aceste, si inca ce e mai multu, le scie aduce in una armonia si contentu frumosu cu cunoscintiele sale sacre, atunci stim'a si respectulu facia cu preotulu cresce, si numai decâtu incepe a se ivi simpatia facia cu religiunea crestina si indemnulu de a cercá, dara de cumva contrastulu intre credintia crestina si intre scientiele profane este numai imaginariu pureesu din una incedere si superbia prea mare. Acést'a este caus'a, de Santi'a Sa Sumulu Pontifice Leonu XIII doresce asia tare, că clerulu se inainteze si in scientiele profane. Cátu de intiepleta a fostu dorintia Santiei Sale, si câtu de nimerita, se vede din resensulu, ce l'a causatu dorintia acést'a in taberele inimiciloru basericeii, cari se temu de ori ce dispusetiune favorabila credintiei. Acést'a este caus'a, de in tierile culte catolice in tempulu din urma a inceputu a se cultivá cu multu zelu si succesu literatur'a profana tractata in spiritu crestinu, anume istoria, classicitatea, scientiele exacte fisice si matematice, estetic'a, belletristic'a si altele. Ma pentru tote scientiele aceste tractate in spiritu crestinu existu si foi de valoare, ce impunu chiaru si inimiciloru.

Si cum stamtu noi in privintia acést'a? La noi si literatur'a si jurnalistie'a curatu sacra nu potemu dice nice baremu că vegetéza, deore-ce mai tote intreprinderile de genulu acest'a se finescu cu unu disgustu amaru. Cu câtu ar' fi desgustulu acest'a mai mare, candu s'ar' incepe una literatura

seau jurnalistica profana in spiritul crestinu catolicu, cum o vedemu pre la tote poporele culte. Candu s'a fundatu organulu acest'a, atunci s'a reflectatu si la ace'a, cá cu tempu fiendu imbratfisiatu cu caldura si marinduse in formatu se primesca in cadrulu seu si scientiele profane tractate in spiritul crestinu-catolicu. Candu inse vomu poté ajunge acoló, dupa-ce numai bunavointi'a P. V. Ordinariatu Metropolitanu lu mai susfiene? Mai târdu inse se nu fia prea târdu.

Revist'a basericésca.

Provinci'a metropolitanu gr. cat. romana de Alb'a-Jul'i'a. Suntu mai bine de cinti dieci de ani, decandu cártile nostre rituali au inceputu a se tipári cu litere latine in tipograffi'a seminarului din Blasiu. In tempulu acest'a lungu de abié s'au potutu tipári unele cárti rituali mai mici, precum orologeriulu, liturgiariulu, octoecculu si pentecostariulu celu micu, euchologiulu si Apostoleriulu. Mai restau inca cartile cele mai mari rituali, precum Menologiulu, Triodulu, Pentecostariulu celu mare si altele. Pana acum s'a observatu pracesa, cá cu ocaziunea edarei cáte una singura persona se facea tote corecturile teologice si limbistice in testulu romanescu celu vechiu. Lucrulu acest'a inse abstragundu dela ace'a, cá este prea ingrematoriu pentru un'a singura persona, erá si nepracticu, deora-ce in privinti'a teologica se poteáu comite nu puține erori, éra in privinti'a limbistica editiunile cele noue portáu prea marcatu timbrulu tuturoru ideiloru limbistice bune si rele a persoanei respective. Din caus'a acest'a s'a fostu inceputu a se observá pracesa de a tramite testulu emendatu pre la tote patru ordinariatele provinciali, cá fie-care se-si facea observarile sale. Pracesa acest'a inse a intardiatu asia de tare edarea cártiloru, cátu preste scurtu tempu a trebuitu se fie parasita. In urm'a acestor'a sacr'a conferintia episcopésca tienuta in Blasiu la 15 Nov. 1885 a decisu, cá de aci incoló testulu editiuniloru celoru noue se nu se mai reveda decatu numai la Ordinariatulu Metropolitanu din Blasiu, inse prin un'a comisiune de barbati versati in scientiele sacre, in filologia si pre langa ace'a, cari nu suntu prea ingremati si distrasi si cu alte oficii. In urm'a acestor'a Prea Veneratulu Ordinariatu Metropolitanu a denumitu spre scopulu acest'a un'a comisiune permanenta de 5 barbati parte Doctori in Teologia si plini de zelu, parte barbati cu merite frumose cá scrietori pre terenulu literaturii nostre basericéscii si scolastice. Acestia suntu Clarissimii Domni Dr. Victoru Szmigelski prefectu si professoru seminarialu si Dr. Augustinu Bunea asesoriu consistorialu. Dupa acea M. O. D. D. Simeonu Micu professoriu de Sant'a Teologia cunoscutu publiculu nostru din frumosele sale scrieri dogmatice si Joanu Germanu professoriu gimnasialu, care cu zelu neobositu redigéza acumu in alu patrule anu „Foi'a scolastica“. Éra in fruntea tuturoru cá presedinte este pusu P. O. D. Alimpiu Blasianu protopopulu Blasiului, necunoscutu pre terenulu literariu cá scrietoriu, inse cu atátu mai bine cunoscutu desi nu tuturoru pre alte terenuri. Speramu cá editiunile cele noue ale cartiloru nostre rituali revedite de un'a comisiune, ce dispune de atari teologi si limbisti consumati si sub un'a conducere atátu de activa, destra, pia si erudita, voru multumí deplinu asteptarea publiculu.

A esitu de sub tipariu scrierea Rssimului Domnu Dr. Augustinu Lauranu Canonice de Orade intitulata „A szent Unio“. Scrierea este interesanta atátu din punctu de vedere alu eruditiei, cu care este scrisa, cátu si din punctulu

acel'a de vedere, că din asertiunile cele paganesce ale foiei „Religio”, ce voiesce se tréca de fôia catolica, pote omulu se veda, cumu siovinismulu nationalu, unde se incuiba, coplesiesce si desfiguréza ideile cele filantropice ale catolicismului. „Religio” ce paradéza cu catolicismulu seu celu spoitu, inca se tiene de tagm'a aceloru omeni fora sentiri, cari cugeta, că nu este in tier'a acést'a iertatu a fi si a se profesá de Romanu. Din care cauza unu sufletu adeveratu catolicu si intorce privirile de catra ea cu disgustu. Ce deosebire intre fôia acést'a numita catolica si intre foile catolice germane pentru esemplu! In aceste afla omulu principiile cele eterne catolice aplicate dupa principiulu dreptatei domnedieesci in viet'i'a poporeloru, ce din voi'a lui Domnedieu traiescu langa olalta, asia cătu sufletulu se instruéza in adeveru si inim'a se edifica in ele. Cine le cunosce pre aceste, acel'a se genéza a fiené pre mes'a sa una fôia cu principie paganesce cá ale fôiei „Religio” si de altmintrole redigiata tare fora spiritu si cu cunoscintie mai pucinu decâtu mediocre. Inaintea fôiei „Religio” Sincai este una tradatoriu, fiinducá s'a ocupatu tota viet'i'a cu scrierea istoriei Romaniloru din iubire catra neamulu seu. Ore atunci toti istoricii magiari, ce au scrutatu tota viet'i'a istori'a naturei magiare din iubire adeverata si naturala catra ea, inca suntu tradatori? Si a uitatu „Religio” si principiulu acel'a fundamentalu alu eticeei crestine: ce tie nu-ti place, altuia nu face? Deca l'a uitatu, atunci nu mai merita numele celu santu de „Religio” ci ar' trebuí se si-lu schimbe.

Totu asemenea a esitu de sub tipariu intregu opulu „Orientele catolicu” scrisu de M. O. D. Joanu Papiu preotu la institutul corectoriu din Gherl'a. Potemu dice cu totu dreptulu, că opulu acést'a este celu mai insemnatu opu, ce a esitu in literatur'a nostra basericéscá dogmatica, in cătu prin elu literatur'a nostra va ajunge si la cunoscint'i'a strainiloru, cari din caus'a limbei nu ni o potu cunosce. Din care cauza noi nu numai că-lu recomandamu cu tóta caldur'a toturoru Romaniloru, ci tare ne amu bucurá, candu M. O. D. autoriu s'ar' ingrigí, că opulu se se recenseze si in câte un'a fôia catolica germana, francesá, anglesa si italiana, căce suntemu securi, că atunci va aflá si in strainetate multi cetitori. Pote că din unu punctu de vedere érá mai practicú, deca opulu esieá in doue volumine separate, unulu romanu si altulu latinu, căce celi ce-lu voru cetí romanesce, aceia nu au lipsa de testulu latinu, érá celi ce-lu voru cetí latinesce, aceia nu au lipsa de testulu romanu, si asia fiendu si mai eftinu testulu romanu se vindeá numai intre Romani érá testulu latinu numai intre straini. Este inse altu castigu nationalu in ace'a, că opulu este scrisu in doue limbi in unulu si acel'asi tomu. Anume strainii si necunoscatori de limb'a nostra comparandu testulu latinu cu celu romanu numai decâtu se potu convinge despre latinitatea limbei si prin urmare si a natiunei nostre atátu de multu atacate in tempulu din urma. Astu felu eruditulu si multu zelosulu Domnu autoriu si a castigatu deodata prin opulu acést'a meritu adeverátu si basericescu si nationalu. Dee Domnedieu clerulu nostru multi atari preoti, ce in tacere si liniste cá albiu'a lucra asia multu si asia bine.

De odata cu opulu acesta a esitu si unu altu opu alu M. O. D. autoriu, anume: tomulu alu treile alu cuventariloru sale basericesci lucrate cu aceasi diligentia si cunoscintie. Si D. autoriu se plange, că nu i au venitu prenumeranti nice pre departe, căti a doritu. Se va mangaiá inse si densulu de securu cu ace'a, că plangerea acést'a o intimpina ori si ce autoriu si redactoru in literatur'a nostra, căce iudolint'i'a literaria prin clerulu nostru se pare, că in locu de a scadá, cresce pre di ce merge.

Cu finea anului espiratu 1885 amu fostu seriosu decisi a sistá redigearea organului acestuia, deca nu amu fi fostu incuragiati de P. V. Ordinariatu Metropolitanu, care a semtitu un'a adenca mahnire vediendu, cá nice unu organu de unu pretiu asia bagatelu de 3 fl. nu se pote sustiené in un'a provincia basericésca constatatoria din patru diecese. Din partea Redactiunei s'a in aintatu un'a rogare catra P. V. Ordinariatu Metropolitanu, cá deca acela'si se va indurá a asigurá Redactiunea foiei despre incassarea sumei acesteia micutie de 3 fl. v. a. numai dela 1000 prenumeranti, atunci foi'a basericésca va esi de aci in colo fia care numeru numumai un'a cola, ci un'a cola si diumetate totu cu litere garmond si petit. Sum'a acést'a inse se se incasseze in adeveru si se nu remana restantie de mii de floreni cá pana acumu, asia cátu luni intregi si bauii de speditiune se fia silita a-i pune Redactiunea totu dela sine si in nice unu anu se nu se pota rafui deplinu cu tipografi'a. Acést'a ni a si fostu cugetulu dela inceputu, cá formatulu foiei se se marésca treptatu cáce On. publicu a vediutu, cumu Redactiunea multe lucruri de interesu a trebuitu se le tracteze numai in modu rapsodicu din caus'a lipsei spatiului. Câte lucruri si cestiuiri afora de ace'a au trebuitu se fia omise totu din lips'a spatiului! Pre langa lucrurile curatu basericesci Redactiunea ar' fi avutu mare dorintia a publicá din candu in candu si bucáti mai alese din classicii europeni amici ai religiunei, din causa cá la noi nemicu nu este mai infectatu de lucruri dusmanose baserice si religiunei cá belletristic'a. Dorinti'a acést'a inse din caus'a angustimej spatiului numai in un'a mesura de totu neinsenmata o amu potutu implini. Deca inse se va implini dorinti'a Redactiunei esprimata P. B. Ordinariatulu Metropolitanu, atunci credemu, cá multe lucruri se voru poté tractá in modu sistematicu, de alta parte se voru poté publicá si lucruri de acele, cari din caus'a lipsei spatiului pana acumu au trebuitu se fia omise.

Rom'a. In 15 Ianuariu n. 1886 Sanctitatea Sa a tienutu in Rom'a Consistoriu secretu, in care a preconisatu pre Patriarculu din Antiochi'a, patru Metropoliti, siepte episcopi si a facutu cunoscutu, cumcá a preconisatu prin breve pontificia unu arhiepiscopu si mai multi episcopi coadjutori si titulari. Totu odata a adusu la cunoscenti'a Eminentulu colegiu alu Cardinalilor, cumcá pre ce cale a decisu cá mediatoriu neintielegerca nascuta intre Germani'a si Spani'a pentru insulele Caroline si cumcá ambe partile au primitu judecat'a Santiei Sale.

Guvernulu italianu voiesce a redicá unu monumentu regelui Victoru Emanuelu. In tota Itali'a inse nu a aflatu nicairi locu mai acomodat, decátu in Rom'a acolo, unde astádi jace baseric'a cea frumosa de insemnatate mare artistica si archeologica numita *ara coeli*, pre care a decisu a o ruiná. Regii celi adeverati in vietia au fostu amici ai artelor. Guvernulu italianu inse dupa morte voiesce se faca din Victoru Emanuelu unu inamicu alu loru.

Sanctitatea Sa Leonu XIII prin un'a epistola propria a conferitu principelu Bismarck ordulu lui Isusu Christosu. Principele a multiumitu pentru acést'a Santiei Sale prin terminii celi mai caldurosi. Este acést'a un'a datina diplomatica, cá suveranii cu ocasiunea tractatelor se conferésca imprumutatu orduri personelor subalterne, ce au luatu parte la atari tractate. Unu atare tractatu a fostu judecat'a Santiei Sale cá mediatoru in caus'a insulelor Caroline. Pentru ace'a imperatulu Germaniei a decoratu pre mai multi oficiali pontificii, la ce si Sanctitatea Sa a respunsu prin decoratiunea lui Bismarck.

Tandem aliquando si guvernulu italianu a opritu portarea de vestimente preotiesci si monachali cu ocaziunea mascheradeloru din carnevalu. Este intrebare numai, cá ce efectu vá avé oprirea acést'a, deora-ce nicairi in lume dispusetiunile guvernului nu se observéza mai reu cá in Itali'a.

Austro-Ungari'a. Intre episcopii preconisati de Santi'a Sa in Consistoriulu din 15 Jan. n. din Austro-Ungari'a se afla numai unulu, anume Ignatiu Lobos episcopulu din Tarnow in Galiti'a.

In 10 Ianuariu n. 1886 s'a intemplatu in Stanislav in Galizi'a instalarea primulu episcopu gr. cat. de Stanislavu in presentia somitatiloru tiei si a unei multimi impunetorie de poporu. Episcopulu a fostu primitu cu ovatiuni tare frumose atátu din partea gr. catoliciloru, cátu si din partea rom. catoliciloru.

Unu comitetu de mai multi barbati pii preoti si laici din Austro-Ungari'a vá arangiá pre lun'a lui Augustu unu peregrinagiu la Lourdes in Franci'a, unde voru depune in baserica depre stanca si un'a flamura lucrata cu multu gustu in onorea Prea Curatei Fetiore.

Majestatea Sa Imperatulu si regele nostru Apostolicu Franciscu Josifu I a demandatu, cá Enciclic'a cea minunata a Santfei Sale despre constituirea crestina a staturiloru, ce o publicamu si noi, se se procure pentru bibliotec'a fideicomissaria a augustei Case domnitorie.

Blasfemi'a, ce pictorulu Wereschagin o a aruncatu in faci'a misterieloru santei nostre baserici, nu o a potutu uitá poporulu celu piu alu Vienei. Din caus'a acést'a spre a espiá blasfemiá acést'a in urn'a initiativei mai multoru barbati pii s'a conceputu ide'a de a arangiá una cuminecare publica in massa in una dí a Prea Curatei Fetiore. Acést'a s'a si intemplatu in díu'a immaculatei Conceptiuni in baserica cea mare catedrala a Santului Stefanu. Mai multu de 3000 de persone din tote clasele, secsele si etatiile s'au cuminecatu de odata.

Germani'a. Santi'a Sa Leonu XIII a indreptatu una epistola escolenta catra ilustrulu episcopatu alu Germaniei prusesci, in care in consonantia cu vechiele principie ale basericei intonéza necesitatea educatiunei clerului in spiritulu basericei, pentru care s'a nascutu mai cu sema conflictulu intre baserica si intre guvernulu germanu. Asemene accentuéza Santi'a Sa si libertatea misionariloru in tierile pagane.

Unu comitetu de barbati patrungi de spiritulu basericescu cu inceputulu lui Aprilie voiesce a arangiá unu peregrinariu de pietate la Rom'a la momentulu Apostoliloru, si de acoló la Erusalimu la momentulu Domnului. La pergrinagiuu acést'a potu luá parte si credintiosi catolici de ori ce ritu din Austro-Ungari'a.

In 3 Ianuariu 2000 de dame nobile din tienutulu Renului s'au prezentatu la Archiepiscopulu din Coloni'a spre a lu asecurá despre respectulu, ce i-lu datoiescu si despre stim'a cea mare, ce o au pentru religiune. Candu au facutu asia ceva seau si numai asemene damele nostre facia cu ilustrulu nostru episcopatu, ce-si castiga atáte merite in continuu pentru cultur'a nostra religiosa si nationala?

Franci'a. Ministrulu de culte Goblet nu incetéza cu sistarea salarieloru mai multoru preoti din provincia. La acésta a mai adausu si cassarea multoru oficie de capelani, cari in Franci'a se numescu: vicari. Toti capelanii acestia

au remasu fora pane. Din care cauza poporul a deschisu colecte in favorulu loru si mirare! in fruntea colecteloru stă unu protestantu avutu. Mai multi episcopi au protestatu in contr'a unei atari violintie. Pentru ace'a caus'a va veni in auntea consiliului de statu. Ce va decide consiliulu acest'a, se pote prevedé, dupa-ce guvernulu inea de multu l'a reformatu in spiritu anticrestinu.

In dilele trecute a moritu in Franci'a Contele Falloux, capulu catoliciloru liberali. Elu a fostu de doue ori ministru. Tendint'a lui in tota viet'a si cá politicu si cá literatu a fostu a conciliá principele catolicismului cu principiele politice ale revolutiunei franceze si scopulu acest'a l'a urmaritu cu multa sinceritate si abnegatiune. A fostu altumintrule unu spiritu mare si plinu de pietate. Ideile si le a depusu mai cu sema in foile „Correspondant“ si „Echo de l'ouest“.

Principele Bibescu a publicatu in foi'a franceza „Nouvelle revue“ unu articlu, in care sustiene, cá Romanii numai asiá potu remané Romani, deca voru remané asia numiti ortodocsi. La articulu acest'a a respunsu foi'a „Moniteur de Rome“, cu doi articlii, cá Romanii uninduse cu baseric'a Romei si potu multu mai bine pastrá nationalitatea. Mirare cá principele Bibescu pote sustiené asia ceva, candu noi celi uniti i amu invetiatu pre asia numitia ortodocsi a fi Romani.

In unu tempu de divagatiune asia mare a spiriteloru cá cea de astádi in Franci'a este unu cugetu tare bunu acel'a alu Academiéi franceze, cá in fia-care anu imparte mai multe premii de virtute. Impartirea acést'a s'a facutu si cu finea anului 1885. Primulu premiu l'a capetatu una femeé, care servindu prin case nobile, totu ce si a castigatu si si a crutiatu, a intrebuintiatu spre fundarea unui spitalu, in care numita femeé astádi tiene mai multu de 30 morbosii. Alu doile premiu l'a capetatu una vergura, acareia logodnicu a cadiutu in Tonkin, si acun porta ea intréga economi'a celoru ce eráu se-i fia socrii, cari din nenorocire ambii suntu orbi si necapaci de nemicu, cátu ar' trebui se piera, deca nu ar' fi fidantiat'a fiului loru cadiutu in bataia.

In urm'a violintieloru celoru multe, ce se facu in Franci'a astádi basericeii, mai multi barbati pii si au propusu a arangia una peregrinare de penitintia la Jerusalimu spre a espiá peccatele cele multe, ce se facu in Franci'a prin persecutarea basericeii. La peregrinare pote luá parte ori ce cetatianu alu republicei franceze.

Americ'a. Senatulul a primitu proiectulu de lege, prin care in teritoriulu stateloru unite se opresce aspru poligami'a, ce domnieá numumai la negrii ci si mai cu sema la Mormoni, prin ce se faceá de risu religiunea crestina.

Japanu. Marele Micado, monarculu Japaniei a dechiaratu in auntea unui legatu alu Santului Scaunu Apostolicu, cumcá va lucrá in acoló, cá in imperiulu seu baseric'a catolica, ce are astádi doi episcopi, se se bucre de aceasi libertate cá si religiunea vechia japaneza. E de insemnatu, cá Japani'a este uniculu statu asiaticu, care a acceptatu in politic'a s'a tote ideile europene constitutionali.